

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 2P/192/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6314208886
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2015:6314208886.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci starostlivosti o maloletého F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa F. Z., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom M., toho času C. núdzového bývania M., B. S. XX, a X. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., W. XX, o podnete Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému, takto

rozhodol:

I. Súd nad výchovou maloletého F. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., toho času C. núdzového bývania M. n a r i a d j e ústavnú starostlivosť, ktorá bude vykonávaná v Reedukačnom centre Sološnica.

II. Matka j e p o v i n n á prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 27,13Eur mesačne a v budúcnosti pri zmene životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa výživným vo výške 30% z takto zmeneného životného minima, vždy do 15-teho dňa mesiaca vopred na účet Reedukačného centra Sološnica.

III. Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 50,-Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa mesiaca vopred na účet Reedukačného centra Sološnica.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno doručil dňa 20.10.2014 podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému F. Z., nar. XX.XX.XXXX. Podnet odôvodnil tým, že maloletý má výchovno-vzdelávacie problémy. Maloletý sa v škole správa agresívne, vulgárne, zákerne, svojim správaním ohrozuje spolužiakov. Opúšťa priestory školy bez dovolenia, jeho prospech je veľmi slabý, vyhráža sa. Objavilo sa u neho i šikanovanie spolužiakov a neospravedlnené hodiny. Maloletý prejavuje záujem o korekciu svojho správania len navonok, jeho správanie je účelové, veci, ktoré prezentuje, nie sú zvnútornené. Matka dokáže zabezpečiť biologické potreby maloletého, nie je však schopná zabezpečiť mu primeranú výchovu, nedokáže zvládnuť narastajúce výchovné problémy s maloletým. Maloletý si neuvedomuje následky svojho konania, ani závažnosť činov, ktoré spáchal. Bol uznaný za vinného z pokračovacieho prečinu krádeže spáchaného spolupáchateľstvom a z prečinu porušovania domovej slobody. Išlo o prvú trestnú činnosť maloletého. Maloletý sa však dopustil opakovanej trestnej činnosti (krádeže), pričom je táto vec v štádiu vyšetrovania. V súčasnosti neexistuje forma pomoci v domácom prostredí, ktorá by dokázala zmierniť pretrvávajúce poruchy psychického, fyzického a sociálneho vývinu maloletého. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno toho názoru, že bude v najlepšom záujme maloletého, ak mu bude nariadená ústavná starostlivosť.

Na základe podnetu súd uznesením č.k. 2P/192/2014-14 zo dňa 10.11.2014 začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti maloletému v Reedukačnom centre Sološnica.

Matka maloletého vo svojom písomnom vyjadrení uviedla, že si je vedomá nevhodného a problémového správania sa maloletého, pričom každá pomoc od odborníkov zlyhala. Vyjadrila názor, že riešenie ohľadom ústavnej starostlivosti je jediným riešením, aby sa maloletý do svojich osemnástich rokov nedostal do ústavu na výkon trestu.

Otec maloletého sa napriek výzve súdu k podnetu nevyjadril.

Reedukačné centrum Sološnica v písomnom vyjadrení k podnetu vyjadrilo súhlas s tým, aby maloletý vykonával ústavnú starostlivosť v tomto zariadení, kde bude maloletý pokračovať v plnení školskej dochádzky.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 12.12.2014, ktoré odročil na deň 21.1.2015. Dňa 21.1.2015 súd vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti zástupcu reedukačného centra, ktoré svoju neúčast na pojednávaní ospravedlnilo; v neprítomnosti otca, ktorému bolo predvolanie riadne doručené, svoju neprítomnosť na pojednávaní však neospravedlnil ani nepožiadal o odročenie z dôležitého dôvodu, preto súd postupoval v zmysle 101 ods. 2 O.s.p.. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinami obsiahnutými v súdnom spise, oboznámením sa s opatrovníckym spisom maloletého, a zistil nasledovný skutkový stav:

Kolízny opatrovník na pojednávaní zotrval v plnom rozsahu na podanom podnete, keď uviedol, že žiada, aby súd nariadil maloleťmu ústavnú starostlivosť a rodičov zaviazal prispievať na maloleťmu primeraným výživným. Podnet podal z toho dôvodu, že podľa vyjadrenia pedopsychiatra je maloletý ľahko ovplyvniteľný, ale formovateľný správnym vedením. S maloleťm pracuje pedopsychológ, psychiater, pracovníčky Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktorých však maloletý nerešpektuje ako potrebné authority. Maloletý má problémové správanie od roku 2009, pričom neustále dochádza u neho k prehlbovaniu problémov. U maloleťmu sa v poslednom čase objavila aj trestná činnosť, a to najmä charakteru krádeží spáchaných formou spolupáchateľstva. V tomto smere kolízny opatrovník zdôraznil, že maloletý už bol uznaný za vinného z trestného činu krádeže, bola mu uložená podmienka v trvaní jedného roka. Pred súdnym pojednávaním sa maloletý opätovne dopustil krádeže, táto vec je ešte riešená v trestnom konaní. Zároveň dňa 13.1.2015 sa maloletý zúčastnil priestupkovej veci, kde bol uznaný vinným za priestupok proti majetku. Maloletý navštevuje Strednú odbornú školu techniky a služieb, je žiakom prvého ročníka. Problémy v rodinnom prostredí nie sú až tak závažného charakteru, ako sú v škole. Zo strany súdu bol maloleťmu uložený dohľad, zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno mu bolo uložené výchovné opatrenie, ktoré bolo zrušené z dôvodu, že neplnilo svoj účel. Kolízny opatrovník mal za to, že v súčasnosti je ako jediné možné riešenie vyňatie maloleťmu z rodinného prostredia a nariadenie ústavnej starostlivosti, nakoľko nie je predpoklad zlepšenia správania maloleťmu v rodinnom prostredí. Kolízny opatrovník poukázal zároveň na to, že niet osoby, ktorá by prejavila záujem o zverenie maloleťmu do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti; otec maloleťmu takýto záujem nikdy neprejavil. Matka maloleťmu zabezpečuje maloleťmu starostlivosť na primeranej úrovni, nie je však schopná zvládnuť výchovné problémy, ktoré v starostlivosti o maloleťmu vznikajú. Maloletý ju vôbec nerešpektuje. Pokiaľ ide o výšku výživného navrhol kolízny opatrovník zaviazat matku prispievaním minimálneho výživného z dôvodu jej hmotnej núdze; otcovi maloleťmu navrhol určiť výživné v doterajšej výške aj s prihliadnutím na to, že je preukázané, že otec dosahuje stály príjem.

Matka maloleťmu na pojednávaní uviedla, že súhlasí s ústavnou starostlivosťou, pretože pokiaľ by maloletý ďalej pokračoval v trestnej činnosti, skončil by vo výkone trestu. Čo sa týka problémov s maloleťm uviedla, že tieto začali, už keď bol piatak na základnej škole, vtedy bol rok a pol v Reedukačnom centre Čerenčany. Pol roka mu to vydržalo, toho času je situácia taká, že nerešpektuje ani matku, i keď s ním matka doma zásadné problémy nemá.

Maloletý pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 17C/474/2007-50 zo dňa 28.4.2008 rozvedené; z manželstva pochádzajú tri deti, a to plnoletý X., nar. XX.X.XXXX, plnoletý Y., nar. XX.X.XXXX a maloletý F., nar. XX.XX.XXXX. Deti boli na čas po rozvedení zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená vyživovacia povinnosť; vo vzťahu k maloleťmu F. je povinný prispievať výživným vo výške 49,79Eur (1.500,-Sk).

Okresný súd Brezno uznesením č.k. 8P/37/2010-166 zo dňa 29.1.2010 začal konanie o nariadenie predbežného opatrenia a uložil matke a kolíznemu opatrovníkovi povinnosť odovzdať maloletého do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany; rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletého, a to otca na 49,79Eur mesačne, matku na 25,36Eur mesačne.

Okresný súd Brezno svojím rozhodnutím č.k. 8P/238/2010-60 zo dňa 3.2.2011 zmenil rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 17Nc/474/2007-50 zo dňa 28.4.2008 vo výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému tak, že maloletému nariadil ústavnú starostlivosť.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno č.k. 8P/200-2011-27 zo dňa 23.8.2011 súd zmenil rozsudok Okresného súdu Brezno č.k. 8P/238/2010-60 zo dňa 3.2.2011 tak, že ústavná starostlivosť maloletému zrušil.

Uznesením Okresného súdu Brezno č.k. 8P/229/2013-40 zo dňa 1.4.2014 súd zastavil ex offo začaté konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým v Reedukačnom centre Sološnica.

Okresný súd Brezno č.k. 1T/80/2014-226 rozsudkom zo dňa 8.10.2014 uznal maloletého F. Z., nar. XX.XX.XXXX za vinného z pokračovacieho prečinu krádeže a z prečinu porušovania domovej slobody, za čo ho odsúdil na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov; výkon trestu odňatia slobody súd maloletému podmienene odložil na skúšobnú dobu jeden rok.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno rozhodnutím zo dňa 2.12.2014 zrušil výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulatnej starostlivosti uložené maloletému F. Z., nar. XX.XX.XXXX.

Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Brezno sa v správach zo dňa 4.9.2014 a 4.12.2014 priklonilo k alternatíve, aby bola maloletému zabezpečená komplexná psychologická a špeciálno-pedagogická starostlivosť v špecializovanom zariadení.

Psychiatrička maloletého MUDr. Veronika Rumanová v správe z kontroly zo dňa 16.12.2014 označila výchovný prístup v režimovom zariadení ako vhodný.

Psychologička Mgr. Miriam Očeľová v správe z poradensko-psychologického procesu zo dňa 5.12.2014 konštatovala, že pod vplyvom spoločnosti a slabšieho výchovného pôsobenia rodiny maloletý opakovane sociálne zlyháva, úroveň rozvoja empatie je znížená, a teda si neuvedomuje následky svojho konania. Výchovné opatrenie neplní z uvedených dôvodov svoj účel, širšiu psychologickú intervenciu z uvedených dôvodov nebolo možné realizovať.

Zo správy Spojenej školy - Strednej odbornej školy Brezno zo dňa 19.11.2014, vyplýva, že maloletý navštevuje prvý ročník dvojročného učebného odboru - strojárka výroba, nakoľko na základnej škole neúspešne ukončil 8. ročník. Doposiaľ mu nebolo uložené žiadne výchovné opatrenie, maloletý nemá neospravedlnené hodiny.

Z e-mailovej komunikácie kolízneho opatrovníka so zástupkyňou riaditeľa školy navštevovanej maloletým zo dňa 10.12.2014 vyplýva, že maloletý je problematickým žiakom, u ktorého sa prejavujú vážne problémy s disciplínou nerešpektovaním akejkoľvek autority. Maloletému boli udelené výchovné opatrenia a to pokarhanie triednym učiteľom a následne pokarhanie riaditeľom školy. Nakoľko nedošlo k náprave, triedna učiteľka iniciovala pohovor s maloletým, výchovnou poradkyňou, triednou učiteľkou a zástupkyňou riaditeľa, ktorý rozhovor maloletý odmietol. Matku pozvali na pohovor telefonicky, ospravedlnila sa ale zo zdravotných dôvodov. Z hľadiska bezpečnosti práv so zreteľom na charakter učebného odboru, v ktorom maloletý študuje, zameranom na praktické úkony v strojárkej dielni, je neprijateľné pracovať so žiakom nerešpektujúcim autoritu majstra odbornej výchovy. V polročnej klasifikácii pristúpi škola k zníženej známke zo správania na 3. resp. 4. stupeň.

Matka je v čase rozhodovania súdu nezamestnaná, od 4.11.2014 evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, poberá len prídavky na deti vo výške 47,04Eur mesačne. Otec je zamestnaný v spoločnosti Rescue system, s.r.o., pričom jeho priemerná čistá mzda za obdobie od 11/13 do 10/14 činila 464,54Eur.

Podľa § 44 ods.3 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o rodine), Náhradnou starostlivosťou je

- a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"),
- b) pestúnska starostlivosť a
- c) ústavná starostlivosť.

Podľa § 44 ods.4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 54 ods.1-5 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

Podľa § 55 ods.1, 3 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že sú dané dôvody na nariadenie ústavnej starostlivosti. Výchova maloletého je vážne narušená, pričom viaceré výchovné opatrenia, ktoré vo vzťahu k maloletému boli prijaté, nevedli k náprave v jeho správaní. Práve naopak, u maloletého dochádza zhoršovaniu a prehlbovaniu jeho výchovných problémov. Okrem nevhodného správania sa v škole voči spolužiakom a učiteľom a nedostatočnou dochádzkou, sa maloletý v poslednej dobe dopúšťa trestnej činnosti, za ktorú bol už právoplatne podmienene odsúdený na šesť mesiacov výkonu trestu odňatia slobody. Maloletý nerešpektuje authority, v súčasnosti nerešpektuje ani svoju matku, ktorá jeho výchovu v dôsledku toho nezvláda. Pokiaľ ide o otca maloletého, tento o maloletého nejaví absolútne žiadny záujem, neprejavil ani záujem o zverenie maloletého do svojej starostlivosti, v konaní bol nečinný. Súd nezistil ani iné osoby, ktorým by mohol byť maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, prípadne do pestúnskej starostlivosti. V záujme predchádzania ďalším výchovným problémom s maloletým rozhodol súd o nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletým, ktorá bude vykonávaná v Reedukačnom centre Sološnica. Takéto rozhodnutie je podľa súdu v záujme maloletého i z toho dôvodu, že maloletý bude pod dohľadom pokračovať v štúdiu na strednej škole, a tak sa zodpovedne pripravovať na budúce povolanie.

Podľa § 81 ods.1, 2 Zákona o rodine, Ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

Podľa § 62 ods.1-3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa

na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Súd v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení zákona rozhodol o vyživovacej povinnosti rodičov vo vzťahu k maloletému, pričom matke určil minimálne výživné vo výške 27,13Eur mesačne a v budúcnosti, pri zmene životného minima na maloleté nezaopatrené dieťa, vo výške 30% z takto zmeneného životného minima. Súd prihladol na skutočnosť, že je matka toho času nezamestnaná, poberá iba prídavky na deti, a nie je preto v jej majetkových možnostiach prispievať na maloletého vyšším výživným. Pokiaľ ide o otca maloletého súd zaviazal otca prispievaním na výživu maloletého sumou 50,-Eur. Otec maloletého je zamestnaný, má stabilný príjem, a vzhľadom na to, že zo svojho príjmu doposiaľ uhrádzal výživné na maloletého v uvedenej výške, je súd toho názoru, že takto určené výživné neznamená pre otca neprimerané finančné riziko; opak v konaní preukázaný nebol. Rodičia budú povinní prispievať na výživu maloletého na účet Reedukačného centra Sološnica.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v dvoch vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.